

Afgjort den 23. juni 2011

165

Udenrigsministeriet. København, den 14. juni 2011.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2011 afgives tilsagn på 75,0 mio. kr. i støtte til fremme af menneskerettigheder og retsstat i Irak. Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2011 opførte bevilling på 1.180,0 mio. kr. til § 06.32.02. Udviklingslande i Asien og Latinamerika (Reservationsbev.).

b. *Baggrund*

Iraks bruttonationalindkomst pr. indbygger er for 2009 beregnet til USD 3.330. Realvæksten i BNP pr. indbygger udgjorde 4,2 pct. i 2009. Indbyggertallet var i 2009 31,5 mio., og den årlige befolkningstilvækst for perioden 2001-2009 var i gennemsnit 3,0 pct. Den irakiske økonomi har et stort potentiale i kraft af betydelige olie- og gasreserver, vandressourcer og en relativt veluddannet befolkning.

Til trods for at Irak har oplevet en konsolidering af de demokratiske processer, og vælgerne ved både lokalvalgene i 2009 og parlamentsvalget i 2010 i stigende grad vendte sekterisk-religiøse kræfter ryggen, forbliver den politiske proces skrøbelig. Selvom antallet af voldelige anslag er faldet markant siden sommeren 2007, er sikkerhedssituationen fortsat spændt, og menneskerettighedssituationen er alvorlig. En række rapporter, bl.a. fra FN, understreger de omfattende menneskerettighedskrænkelser, herunder overgreb mod kvinder, religiøse mindretal og bestemte professionelle grupper.

Finansudvalget har tidligere tiltrådt bevillinger til genopbygningsindsatsen i Irak ved Akt 111 9/4 2003, Akt 158 15/6 2005, Akt 106 25/4 2007 og Akt 128 18/6 2009.

Projektbeskrivelse

Det overordnede formål for programmet til fremme af menneskerettigheder og en retsstat i Irak er at bidrage til udviklingen af demokrati i Irak. Programmet fokuserer på fremme af menneskerettigheder og styrkelse af retsstaten, der samtidig er områder, som den irakiske regering anerkender som afgørende for landets udvikling. Programmet for Irak er harmoniseret med den nationale udviklingsplan for dansk udviklingsbistand i 2011-13, der prioriterer god regeringsførelse og menneskerettigheder med særligt fokus på styrkelse af retsstaten, antikorrupcion og ligestilling.

Programmet til fremme af menneskerettigheder og en retsstat i Irak består af følgende to komponenter:

Komponent 1: Menneskerettigheder og retsstat (34,7 mio. kr.)

Vold mod kvinder og børn er et stort problem i Irak. Støtte til et familiebeskyttelsesprogram vil sikre (i) forbedret adgang til retsvæsenet for voldsofrene gennem reform af de politiske og lovgivningsmæssige rammer; (ii) styrket retshåndhævelse med henblik på bekæmpelse af vold og menneskehandel; og (iii) at der ydes psykologisk støtte og beskyttelse af ofre gennem bistand til etablering af refugier og modtagecentre. Desuden vil programmet støtte den irakiske regering i udviklingen af en strategi for beskyttelse af og støtte til kvinder og børn udsat for vold, menneskehandel eller andre krænkelser. Herudover støttes etableringen af en uafhængig irakisk menneskerettighedskommission, som forventes at blive en central institution til fremme af menneskerettigheder i Irak.

Komponent 2: Civilsamfund, medier og antikorrupsion (36,8 mio. kr.)

Civilsamfundsorganisationers og mediers funktion som formidler mellem offentligheden og det politiske niveau er aktualiseret af den seneste tids folkelige protestbevægelser i Irak. Støtten bistår en række civilsamfundsorganisationer med opbygning af kapacitet til styrket overvågning og rapportering på regeringens overholdelse af dens forpligtelser, bl.a. i forhold til national og international lovgivning samt konventioner på menneskerettighedsområdet. Støtten til medieområdet har bl.a. til formål at øge kvaliteten af nyheds- og informationsformidlingen og at understøtte fremvæksten af sociale medier i Irak. Herudover støttes Akademiet for Antikorrupsion med henblik på at styrke korrupsionsforebyggelse og -bekæmpelse i Irak.

Med undtagelse af støtten til medieområdet, der er en videreførelse af et tidligere danskfinansieret projekt, gennemføres alle øvrige interventioner af FN's udviklingsprogram (UNDP) og FN's børneorganisation (UNICEF) inden for rammerne af UN Development Assistance Fund for Iraq (UNDAF). UNDAF, der er etableret med afsæt i den nationale udviklingsplan, er tiltrådt af den irakiske regering og tænkt som den centrale finansieringsmekanisme og planlægningsramme for det multilaterale engagement i Irak.

Budget

Det samlede budget andrager 75,0 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Komponent 1: Menneskerettigheder og retsstat:	34,7 mio. kr.
Komponent 2: Civilsamfund, medier og antikorrupsion:	36,8 mio. kr.
Uallokeret (bl.a. mulig opfølgning på inter-religiøst seminar):	2,5 mio. kr.
Review/missioner:	1,0 mio. kr.
<u>I alt</u>	<u>75,0 mio. kr.</u>

Tilsagnet vil blive afholdt med 75,0 mio. kr. under § 06.32.02.15. Øvrige indsatser i Asien.

Tilsagnet forventes udbetalt i årene 2011-2013.

Væsentlige risikoelementer

Indsatser i Irak er forbundet med store risici, der især knytter sig til den politiske ustabilitet og sikkerhedssituationen i landet. Sikkerhedssituationen er fortsat kritisk trods betydelig forbedring siden 2007. Risikoen for tilbagefald er bl.a. knyttet til den politiske udvikling i landet og til tilbagetrækningen af de amerikanske kamptropper, der er påbegyndt og planlagt tilendebragt ved udgangen

af 2011, hvor de irakiske sikkerhedsstyrker skal overtage det fulde ansvar for sikkerheden. En forværring af den politiske og/eller sikkerhedsmæssige situation kan medføre forsinkelser i programimplementeringen, tilbagefald og i værste fald tab af opnåede resultater. Det høje risikoniveau er et grundvilkår for programmet og kan ikke elimineres, men er reduceret gennem tiltag til styrkelse af ejerskab og tilknytning til lokale partnerinstitutioners og -organisationers egne strategier. Af samme grund er der i designet af alle interventioner lagt vægt på udvikling af kapacitet, der potentielt kan forblive intakt uanset den politiske udvikling.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 35,0 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2011 afgives tilsagn på 75,0 mio. kr. i støtte til fremme af menneskerettigheder og retsstat i Irak.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2011 opførte bevilling på 1.180,0 mio. kr. til § 06.32.02. Udviklingslande i Asien og Latinamerika (Reservationsbev.).
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 14. juni 2011

SØREN PIND

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 23-06-2011

Enhedslisten stemmer ja til aktstykket, men mener det er meget problematisk, at pengene til Irak går fra støtte til fattigere lande, og at der fortsat er en uhensigtsmæssig sammenblanding af sikkerhedspolitiske interesser og udvikling.